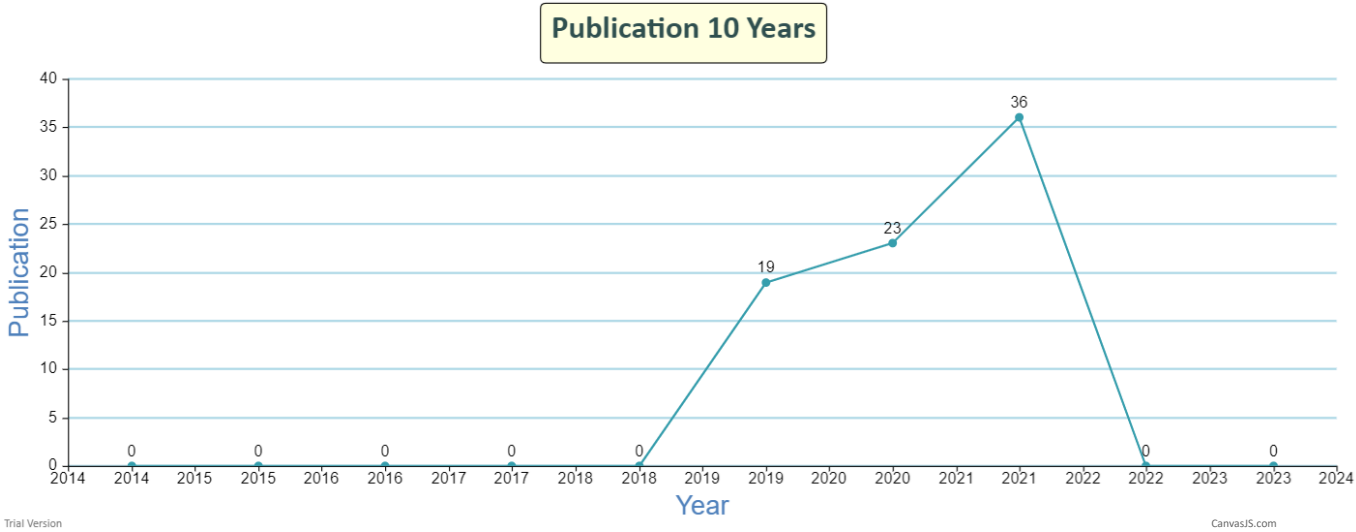

รายละเอียดของวารสาร

ชื่อวารสาร : วิจิตรวรรณสาร
Journal Name : Wiwitwannasan
ชื่อบรรณาธิการ : ผศ.ดร. บุญยี่เสนาอ ตรีวิเศษ
ชื่อย่อของวารสาร : ววส
Abbreviation Name : wws
ISSN : 2630-0168
E-ISSN : 2672-9458
ที่อยู่สำหรับการติดต่อ : เลขที่ ๔๖๘ หมู่ ๙ ตำบลเสม็ด อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐
เจ้าของ : เครือข่ายนักวิชาการด้านภาษาและวัฒนธรรม / Network of Scholars on Language and Culture
จำนวนฉบับต่อปี : 3
Email : spariyat@gmail.com
Website : <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/wiwitwannasan>
TCI กลุ่มที่ : 2
สาขาหลักของวารสาร : Social Sciences
สาขาย่อยของวารสาร : Arts and Humanities
หมายเหตุ :

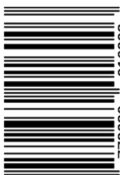
วชิรวรรณสาร

WIWITWANNASAN

JOURNAL OF LANGUAGE AND CULTURE

ปีที่ 7 ฉบับที่ 1 (มกราคม - เมษายน) 2566

ISSN 2630-0168 (Print)

9 772630 016003

ISSN 2630-0168 (Print)

ISSN 2672-9458 (Electronic)

เครือข่ายนักวิชาการด้านภาษาและวัฒนธรรม

ปีที่ 7 ฉบับที่ 1 (มกราคม - เมษายน) 2566

วิจิตรวรรณสาร

WIWITWANNASAN

Journal of Language and Culture

ISSN 2630-0168 (Print)

ISSN 2672-9458 (Electronic)

ผู้เขียนประจำฉบับ

สมเกียรติ วัฒนาพวงกุล

ณานิศ วงศ์สุวรรณ

พรพรรณ ทองบัญชาชัย

รพี สว่างแจ้ง

เอกชัย แสงโสดา

ชานนท์ ไชยทองดี

อภิษฐา อกงาม

ดำรงค์ นันทผาสุข

อรทัย สุทธิ

กานต์พิชชา เชื้อสะอาด

วรวรรณ ศรียากัย

วรัญญา ยิ่งยงค์ศักดิ์

ปาริชาติ โปธิ

พิพัฒน์ ประเสริฐสังข์

ศรัญญา มณีทอง

ศรารัตน์ คงสมบูรณ์

อัมไพพรรณ พรหมบุตร

กรรณิการ์ รักษา

จันทร์วรรณ สำราญสำรวจกิจ

สุทธินันท์ ศรีอ่อน

วชิรบรรณสาร

ปีที่ 7 ฉบับที่ 1 (มกราคม - เมษายน) 2566

เจ้าของ

เครือข่ายนักวิชาการด้านภาษาและวัฒนธรรม

ที่ปรึกษากองบรรณาธิการ

ศาสตราจารย์พิเศษจันทน์ ทองประเสริฐ

ศาสตราจารย์ ดร.ปฐม หงษ์สุวรรณ

ราชบัณฑิตยสภา

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ผู้ทรงคุณวุฒิ

ศาสตราจารย์ ดร.ดวงมน จิตรจันทน์

ศาสตราจารย์ชวน เพชรแก้ว

ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร.บุญยงค์ เกศเทศ

รองศาสตราจารย์ ดร.ณัฐพร พานโพธิ์ทอง

รองศาสตราจารย์สงบ บุญคล้าย

รองศาสตราจารย์ ดร.ธัญญา สังขพันธานนท์

รองศาสตราจารย์ ดร.ศานติ ภักดีคำ

รองศาสตราจารย์ ดร.วิไลศักดิ์ กิ่งคำ

รองศาสตราจารย์ ดร.สิริวรรณ นันทจินทุล

รองศาสตราจารย์ ดร.วิไลวรรณ ขนิษฐนันท์

รองศาสตราจารย์ ดร.ชลอ รอดลอย

รองศาสตราจารย์สุนีย์ เลี้ยวเพ็ญวงษ์

รองศาสตราจารย์ ดร.สุภาพร คงศิริรัตน์

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

วิทยาเขตปัตตานี

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาตะวันออก

มหาวิทยาลัยนเรศวร

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

มหาวิทยาลัยเกริก

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

มหาวิทยาลัยนเรศวร

วិธีวรรณสาร

ปีที่ 7 ฉบับที่ 1 (มกราคม - เมษายน) 2566

รองศาสตราจารย์กฤษฎา ศรีธรรมมา
รองศาสตราจารย์ ดร.สมเกียรติ วัฒนาพงษากุล
รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริพร ภักดีผาสุข
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อารียา หุตินทะ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์สฤก บุนยัตต์
นางชมัยกร บางคมบาง
Dr.Nguyen Thi Thuy Chau
Dr.Chom Sonngang

กองบรรณาธิการ

รองศาสตราจารย์ ดร.สมเกียรติ รักษ์มณี
รองศาสตราจารย์ ดร.เชษฐา จักรไชย
รองศาสตราจารย์ ดร.วรวรรณ ศรียาภัย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประกิจ จันตะเคียน
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กอบกาญจน์ วิเศษรัมย์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาดา เจียพงษ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัชดา ลาภใหญ่
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิรัฐพร ไทยงูเหลือม
ดร.วิชุดา พรายยงค์
ดร.สรพันธ์ นันตะภูมิ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศิลปากร
มหาวิทยาลัยศิลปากร
ศิลปินแห่งชาติ
Vietnam National University
Royal Academy of Cambodia

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
มหาวิทยาลัยพะเยา
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
มหาวิทยาลัยรังสิต
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี
ราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสุรินทร์

วិธีวรรณสาร

ปีที่ 7 ฉบับที่ 1 (มกราคม - เมษายน) 2566

บรรณาธิการ

รองศาสตราจารย์ ดร.บุญเสนอ ตรีวิเศษ

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ผู้ช่วยบรรณาธิการฝ่ายภาษาต่างประเทศ

ดร.สมศักดิ์ พันธุ์ศิริ

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

อาจารย์จรัสภูมิณกุล ผลเจริญ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

ดร.พิสุทธิพงศ์ เอ็นดู

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี

ราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสุรินทร์

ประสานงาน

อาจารย์ยุพาวดี อาจหาญ

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

อาจารย์ทิพย์วัลย์ เหมรา

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

พิสูจน์อักษร

อาจารย์อุภาวณัน นามศิริณ

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ณภัทร เชาว์นวม

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สันติภาพ ชำรัมย์

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

อาจารย์พิพัฒน์ ประเสริฐสังข์

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

อาจารย์ปณิดา ทองบุญชม

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

อาจารย์อรรถพล ธรรมรังษี

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ดร.อรรณพ ฤทธิ์ศรีธร

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

อาจารย์ประยุทธ์ จิตราช

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

วิวิธวรรณสาร

ปีที่ 7 ฉบับที่ 1 (มกราคม - เมษายน) 2566

ประสิทธิภาพเว็บไซต์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สันทรัพย์ ยืนยาว

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ศิลปกรรม-รูปเล่ม

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ปาลิตา ผลประดับเพชร

วรโชติ ตีระนา

ชลดา สมานชาติ

ประชาสัมพันธ์

อาจารย์อุภาวัฒน์ นามศิริ

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

วិวิวรรณสาร

ปีที่ 7 ฉบับที่ 1 (มกราคม - เมษายน) 2566

Office of Wiwitwannasan Journal of Language and Culture
568 Village No. 9, Samet Sub-District, Mueang Buriram, Buri Ram
Province 31000, Tel. 084-518-6262
Email Address: wivitjournal@gmail.com
Subscribe and Submission of manuscript at
<https://www.tci-org/index.php/wiwitwannasan/article/view/192684>

ที่ทำการสำนักงานวารสารวิวิวรรณสาร

568 หมู่ที่ 9 ตำบลเสม็ด อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ 31000
โทรศัพท์: 084-518-6262
email address : wivitjournal@gmail.com

สมัครสมาชิกและส่งบทความได้ที่เว็บไซต์
<https://www.tci-thaijo.org/index.php/wiwitwannasan/article/view/192684>

วิจิตรวรรณสาร

ปีที่ 7 ฉบับที่ 1 (มกราคม - เมษายน) 2566

เกี่ยวกับวารสาร

วิจิตรวรรณสาร เป็นวารสารวิชาการที่เกิดจากความร่วมมือทางวิชาการของเครือข่ายนักวิชาการด้านภาษาและวัฒนธรรมในหลายมหาวิทยาลัย เป็นวารสารราย 4 เดือน ตีพิมพ์สองภาษา คือ ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ มีกำหนดออกปีละ 3 ฉบับ คือ ฉบับที่หนึ่ง ระหว่างเดือนมกราคม-เมษายน ฉบับที่สอง ระหว่างเดือนพฤษภาคม-สิงหาคม และ ฉบับที่สาม ระหว่างเดือนกันยายน-ธันวาคม วิจิตรวรรณสาร ได้จัดทำเป็น 2 รูปแบบ คือ รูปแบบตีพิมพ์ และรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ มีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่ต้นฉบับ บทความวิจัย บทความวิชาการ บทวิจารณ์หนังสือที่เป็นองค์ความรู้ด้านภาษา วรรณคดี คติชนวิทยา ภาษาศาสตร์ การสอนภาษา และภาษาเพื่อการสื่อสาร บทความที่จะได้รับการพิมพ์เผยแพร่ลงในวารสาร จะต้องเป็นบทความที่ไม่เคยพิมพ์เผยแพร่ในวารสารอื่นใดมาก่อน หรืออยู่ในระหว่างการพิจารณาพิมพ์เผยแพร่ในวารสารอื่นใด และบทความทุกเรื่องที่ได้รับพิจารณาเพื่อตีพิมพ์ในวารสารนี้ได้ผ่านการประเมินคุณภาพจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 คนในศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับบทความ โดยเป็นการประเมินแบบอำพรางสองฝ่าย ต้นฉบับอาจได้รับการปรับปรุงและแก้ไขตามที่บรรณาธิการและผู้ทรงคุณวุฒิเห็นสมควร ทั้งนี้ ข้อคิดเห็นใด ๆ ในบทความถือเป็นทัศนะและความรับผิดชอบของผู้เขียนบทความ อย่างไรก็ตาม ลิขสิทธิ์ในบทความที่ตีพิมพ์เป็นของวารสาร การพิมพ์ซ้ำบางส่วนหรือทั้งหมดของบทความจะต้องได้รับการอนุญาตจากบรรณาธิการวารสารเป็นลายลักษณ์อักษร

วิวิธวรรณสาร

ปีที่ 7 ฉบับที่ 1 (มกราคม - เมษายน) 2566

บทบรรณาธิการ

ร่ายยาว เล่มสิบเก้าแล้วก้าวลิขิตวิวิธวรรณสาร คณะกองบรรณาธิการนั้นเรียบเรียงพร้อมเพรียงให้ ลำดับเรื่องประเทืองทวยไวก่บาทความ ให้ผู้อ่านติดตามสร่ายสนุกสร้างสุขสันต์ **หนึ่ง** “คำเชื่อมแสดงความสัมพันธ์ด้านเวลาในลัทธิสารภาษาเขมร” บทความเน้นเรื่องคำด้านเวลานำมาแสดง **สอง** “วิเคราะห์บ่มขัดแย้งในวรรณกรรมจีนเรื่องซ้องกั๋ง” ผู้เขียนเห็นปมที่ตั้งสร้างไว้ในวรรณกรรมทำเด่นชัด **สาม** “การศึกษามโนทัศน์การตั้งชื่อและการเล่าเรื่องของหนังผีไทยตามแนวอรรถาสนาชาติพันธุ์” ภาพที่เห็นเด่นการเล่าสร้างสรรค์ดังพรรณนาประสิทธิผล **สี่** “สัตว์ในเรื่องเล่าของชุมชนจังหวัดศรีสะเกษ” ผู้เขียนบรรยายเหตุอุเทศยกลาภนิทานท้องถิ่นดังจินดา ต่อด้วย **ห้า** “การสลับภาษาในแคสต์เกม SEKIRU SHADOWS DIE TWICE ของช่องยูทูปเอก Heart Rocker” ผู้เขียนเล่านำเสนอมุมมองใหม่ในเกมล้ำไม่ธรรมดาเกินคาดหมาย **หก** “คำรันทุในนวนิยายกลืนอวยพินถิ่นไทย”...บทความนั้นน่าสนใจศึกษาทำคำรันทุ... **เจ็ด** “ลักษณะเด่นและองค์ความรู้ที่ปรากฏในคัมภีร์ไบเบิลตามตำราโบราณอีสานจังหวัดบุรีรัมย์” ผู้เขียนบทความนั้นได้ทำตามวิถีคติชนวิทยา **แปด**... “คำอุทานภาษาอังกฤษในบทภาพยนตร์จากแอปพลิเคชันเน็ตฟลิกซ์” ผู้เขียนบทความเปิดพลิกคำศัพท์อังกฤษใหม่ให้ล่องรู้คู่ศึกษา และเก้า “บทบาทหน้าที่ของพระพุทธรูปในเพลงลูกทุ่งหมอลำอีสาน” ผู้เขียนบทความนิยามฐานผ่านบทเพลงบรรเลงไว้ เก้าบทความนี้ชี้ชัดให้ความหลากหลายในผลงาน จึงประสงค์ชวนเปิดวิวิธวรรณสารอ่านพิจารณา บารนี้

บุญเสนอ ศรีวิเศษ
บรรณาธิการ

สารบัญ

วิจิตรวรรณสาร

ปีที่ 7 ฉบับที่ 1 (มกราคม - เมษายน) 2566

คำเชื่อมแสดงความสัมพันธ์ด้านเวลาในสัมพันธ์สารภาษาเขมร

25

Temporal Conjunctions in Khmer Texts

สมเกียรติ วัฒนาพงษากุล

Somkiat Watanapongsakul

การวิเคราะห์ปมขัดแย้งในวรรณกรรมจีนเรื่องซ้องกั๋ง

41

An Analysis of Conflicts in Chinese Literary 'SONG KANG'

ณานิต วงศ์สุวรรณ / พรพรรณ ทองบัญชาชัย / รพี สว่างแจ้ง

Chanit Wongsuwan / Phomphan Thongbanchachai / Rapee Swangjang

การศึกษามโนทัศน์การตั้งชื่อและการเล่าเรื่องของหนังผีไทย

55

ตามแนววรรณศาสตร์ชาติพันธุ์

Study of Thai Horror Film Naming Concept and Narrative

based on Ethno-semantics

เอกชัย แสงโสดา

Ekkachai Sangsoda

สัตว์ในเรื่องเล่าของชุมชนจังหวัดศรีสะเกษ

73

Animals in the Community Narrative of Si Sa Ket Province

ชานนท์ ไชยทองดี

Chanont Chaithongdee

**การสลับภาษาในการแคสต์เกม SEKIRO: Shadows Die Twice
ของช่องยูทูบ เอก HEARTROCKER**

91

*Code-switching in the casting game SEKIRO: Shadows Die Twice
of the Ak HEARTROCKER YouTube channel*

อภิษฐา งอกงาม / ดำรงค์ นันทพาสุข / อรทัย สุทธิ

Apichaya Ngokngam / Dumrong Nuntapasuk / Orathai Sutthi

คำร่ำในนวนิยายกลิ่นอายพื้นถิ่นไทย

105

Euphemism in Novels with local aura of Thai culture

กานต์พิชชา เชื้อสะอาด / วรวรรธน์ ศรียาภัย /

วรัญญา ยิ่งยงศักดิ์ / ปาริชาติ โพธิ

Kampitcha Chuesa-art / Warawat Sriyabhaya /

Warunya Yingyongsak / Parichat Pothi

**ลักษณะเด่นและองค์ความรู้ที่ปรากฏในคัมภีร์ใบลานตำรายาโบราณอีสาน
จังหวัดบุรีรัมย์**

121

*The Dominant feature and Body of Knowledge Appearing in
the Palmleaf Manuscript of Isan Ancient Medicinal Texts
in Buri Ram Province*

พิพัฒน์ ประเสริฐสังข์ / ศรีญญา มณีทอง

Phiphat Prasertsang / Saranya Maneethong

คำอุทานภาษาอังกฤษในบทภาพยนตร์จากแอปพลิเคชันเน็ตฟลิกซ์

141

*English Interjections in Movie Scripts
on Netflix Application*

ศรารัตน์ คงสมบุญ / อัมไพพรรณ พรหมบุตร / กรรณิการ์ รักษา /
จันทวรรณ สำราญสำรวจกิจ

Saratat Kongsomboon / Umpaipan Prombut / Kannika Raksa /

Jantarawan Samransamruajkit

บทบาทหน้าที่ของพระพุทธศาสนาในเพลงลูกทุ่งหมอลำอีสาน

153

The Functions of Buddhism in Luk Thung

Mo Lam Isan (Isan folk Songs)

สุทธินันท์ ศรีอ่อน

Suddhinan Srion

แนะนำผู้เขียน

173

การศึกษามโนทัศน์การตั้งชื่อและการเล่าเรื่องของหนังผีไทย ตามแนวอรรถศาสตร์ชาติพันธุ์

Study of Thai Horror Film Naming Concept and Narrative
based on Ethno-semantics

เอกชัย แสงโสภา / Ekkachai Sangsoda

สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์, เพชรบูรณ์ 67000, ประเทศไทย
Program in Communication Arts, Faculty of Management Sciences, Phetchabun Rajabhat University,
Phetchabun, 67000, Thailand

Email : Ekkachai.san@pcru.ac.th

Received: January 16, 2023

Revised: March 20, 2023

Accepted: April 28, 2023

Abstract

This article aimed to study the concept of naming Thai horror films and Narrative according to ethno-semantics through text analysis. The results showed that producers named films and narrated stories with one or another concept, or it was the concept that combined several concepts into one story, or maybe there was a concept that challenged the original one. That was to say, the horror films before 2004 were natural and supernatural concepts, including Buddhism concepts, namely **phi sam bat**, **phi hua khat** and **hian**. The horror films from 2004-2008 were in line with scientific concepts, such as spirits showing in photos in **sat toe kot tit winyan**, ghosts appearing in motion picture films in **prokraem na winyan akhat** or teenagers being curious in **long khong**. Since 2009 Thai horror films have reflected the concept of postmodernism, especially the films produced by GTH Company, such as **phi mak phra Khanong**, **ha phraeng ton khon kong** The concept of a patriarchal social class intervened in every era because Thai films still mainly focused on presenting female ghosts, such as **nang nak**, **buppha ratri**, **fak wai nai kai thoe**, etc.

Key words: Thai Horror Film, Naming, Ethno-semantics, Social Concepts, Thai Language

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษามโนทัศน์การตั้งชื่อและการเล่าเรื่องหนังสือไทยตามแนว อรรถศาสตร์ชาติพันธุ์ โดยใช้การวิเคราะห์ด้วยบท ผลการศึกษาพบว่า ผู้ผลิตตั้งชื่อหนังสือและเล่าเรื่องมี ด้วยมโนทัศน์เดิมมโนทัศน์หนึ่ง หรือ เป็นมโนทัศน์ที่หลอมรวมเอาหลายมโนทัศน์มาไว้ในหนังสือเรื่องเดียว หรือมีมโนทัศน์ที่ทำลายมโนทัศน์เดิม กล่าวคือ หนังสือก่อนปี 2547 มีลักษณะสอดคล้องกับมโนทัศน์ธรรมชาติ และเรื่องเหนือธรรมชาติ รวมถึงมโนทัศน์ทางพระพุทธศาสนา เช่น **ผีสามบาท ผีหัวขาด เอียน** หนังสือ ระหว่างปี 2547-2551 สอดคล้องกับมโนทัศน์ทางวิทยาศาสตร์ โดยกล้งถ่ายภาพสามารถดัดดิวิญญูณ ในเรื่อง **ชุดเตอร์กิดิวิญญูณ** ผีปรากฏในฟิล์มภาพยนตร์ ในเรื่อง **โปรแกรมหน้าวิญญูณอาชาต** หรือ วิญญาณอยากถูกลอง ในเรื่อง **ลองของ** ขณะที่ตั้งแต่ปี 2552 เป็นต้นมา หนังสือไทยสะท้อนมโนทัศน์หลัง สมัยใหม่นิยม โดยเฉพาะหนังสือที่ผลิตโดย บริษัท GTH เช่น เรื่อง **พี่มากพระโขนง หัวแพร่งตอนคนกอง** ส่วนมโนทัศน์ชนชั้นทางสังคมแบบชายเป็นใหญ่ สอดแทรกอยู่ในทุกยุค เนื่องจากหนังสือยังคงเน้นนำเสนอ ผีผู้หญิงเป็นหลัก เช่น เรื่อง **นางนาก บุปผาภราตรี ผাগไว้ในกายเธอ** เป็นต้น

คำสำคัญ: หนังสือไทย, การตั้งชื่อ, อรรถศาสตร์ชาติพันธุ์, มโนทัศน์ทางสังคม, ภาษาไทย

บทนำ

ความเชื่อเรื่องผีและเรื่องเหนือธรรมชาติในสังคมไทยถูกสื่อสารผ่านภาษาในหลายรูปแบบ ปรากฏ ทั้งแบบเรื่องเล่า นิทาน ตำนาน ซากด กระทั่งพัฒนาการของการบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษรปรากฏเรื่อง เล่าในสิ่งพิมพ์ ทั้งในรูปแบบเรื่องแต่ง นวนิยาย เรื่องสั้น การตูนลายเส้น จวบจนเข้าสู่ยุคสื่อเสียงและภาพ เคลื่อนไหว โดยเฉพาะอุตสาหกรรมหนังสือไทยนั้น หนังสือถือเป็นหนังสือประเภทหนึ่งที่ทำรายได้มหาศาลให้กับ ผู้ผลิต ดังที่ Ponsan (2017) ได้รวบรวมรายชื่อหนังสือทำเงิน 10 อันดับ พบว่า พี่มากพระโขนง ทำรายได้ ทั่วประเทศสูงสุด 1,000 ล้านบาท ทำลายสถิติ นางนาก ที่ทำรายได้ 149.6 ล้านบาท รองลงมาคือ ลัดดา แลนด์ รายได้ 117 ล้านบาท (ดูรายละเอียดได้จากตารางที่ 1)

ปรากฏการณ์ดังกล่าวสะท้อนความสนใจเกี่ยวกับผีและสิ่งลึกลับเหนือธรรมชาติ (animism) ของคนไทย ซึ่งเป็นความเชื่อพื้นฐานของมนุษย์ในทุกวัฒนธรรมไม่ว่าชนชาติใดภาษาใดก็ตามล้วนแต่มี การนับถือผีมาแต่เดิมและยังคงปรากฏร่องรอยอยู่เสมอไม่ว่าสังคมนั้นจะเจริญเพียงใดก็ตาม (Playnoi, 2009; Hengsuwan, 2014; Lordee, 2018) ที่น่าสนใจคือผีและเรื่องเหนือธรรมชาติถูกถ่ายทอดเรียน รู้ผ่าน “ภาษา” ทั้งการเล่าขานแบบมุขปาฐะและการบันทึกแต่งเติม (Boonmalert, 2011) จากร่องรอย ทางภาษาดังกล่าว พบการศึกษาเรื่องผีโดยใช้แนวคิดอรรถศาสตร์ชาติพันธุ์ เพื่อพยายามเข้าใจระบบความ คิด มโนทัศน์และวัฒนธรรมของผู้ใช้ภาษาไทย เช่นงานของ Boonmalert (2011) ที่ศึกษาคำเรียกผีและความเชื่อเรื่องผีในภาษาไทยถิ่นเหนือ พบคำเรียกผีในภาษาไทยถิ่นเหนือทั้งสิ้น 43 คำ นั้นมีความแตกต่างกันใน 8 มิติ ได้แก่ “การกระทำ” “การปรากฏ” “เพศ” “การแสดงออก” “แหล่งที่อยู่” “ที่มาของการตาย” “สิ่งที่มนุษย์กระทำ” และ “อาหาร” ทั้งนี้ แม้ว่าสังคมภาคเหนือจะมีพุทธศาสนาเป็นศาสนาหลัก แต่ก็ ยังมีความเชื่อเรื่องผีซึ่งเป็นการเชื่อดั้งเดิมอยู่จึงเกิดการผสมผสานระหว่างพุทธศาสนาและความเชื่อเรื่องผี เข้าไว้ด้วยกัน สะท้อนผ่านการแสดงความเคารพและตอบแทนบุญคุณของผี ขณะที่ Hengsuwan (2014)

ซึ่งศึกษาระบบคำเรียกผีและมโนทัศน์เรื่องผีในภาษาเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ตามแนววรรณคดีชาติพันธุ์ พบว่าคำเรียกผีที่มีความแตกต่างทางความหมาย 11 มิติ คือ มิติอำนาจเหนือธรรมชาติ มิติตัวตน มิติศรัทธา มิติหน้าที่ มิติที่อยู่ มิติสถานภาพ มิติลักษณะการตาย มิติเพศ มิติอายุ มิติอาหาร และมีลักษณะเฉพาะ สอดคล้องกับงานศึกษาของ Lordee (2018) ที่ทำการวิเคราะห์คำเรียกผีในภาษาล้านนา พบว่า คำเรียกผีในภาษาล้านนาเป็นภาษาที่ชาวล้านนากำหนดขึ้น ซึ่งสะท้อนให้เห็นความคิด การมองโลก หรือโลกทัศน์ของชาวล้านนาเกี่ยวกับความเชื่อเรื่องผี ความสัมพันธ์กับวิถีชีวิตและสิ่งที่อยู่รอบตัว

จากข้อมูลทั้งหมดที่กล่าวมาทำให้ผู้วิจัยสนใจว่า หากนำแนวคิดวรรณคดีชาติพันธุ์มาศึกษาชื่อหนังสือไทยและการเล่าเรื่องของผู้ผลิตหนังสือในฐานะผู้ใช้ภาษาไทยแล้วนั้น ผู้ผลิตจะมีระบบความคิด มโนทัศน์ที่สะท้อนความเชื่อและวัฒนธรรมของคนไทยเกี่ยวกับความเชื่อเรื่องผี ความกลัว และเรื่องเหนือธรรมชาติอย่างไร เพื่อพาคณูที่เป็นคนไทยไปสู่การตีความเส้นเรื่อง (plot) แก่นความคิด (theme) และตัวละคร (character) ได้อย่างเข้าใจ ประกอบกับการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่ผ่านมายังไม่พบงานวิจัยเชิงวรรณคดีชาติพันธุ์ที่นำไปศึกษาชื่อหนังสือไทยและการเล่าเรื่อง ซึ่งงานวิจัยนี้จะฉายภาพให้เห็นการวิเคราะห์ส่อมูลชนในมิติทางภาษาผ่านแนวคิดวรรณคดีชาติพันธุ์ อันจะเป็นประโยชน์ต่อแวดวงวิชาการต่อไป

วัตถุประสงค์การศึกษา

เพื่อศึกษามโนทัศน์การตั้งชื่อและการเล่าเรื่องของหนังสือไทยตามแนววรรณคดีชาติพันธุ์

ทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดวรรณคดีชาติพันธุ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อเข้าถึงระบบความรู้ ความคิด ค่านิยม ทศนคติของชนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งโดยมีพื้นฐานที่ว่าภาษาเป็นสิ่งที่สะท้อนการมองโลกของผู้พูด Prasitratasin & others (2012) กล่าวว่าวิธีการทางวรรณคดีชาติพันธุ์มุ่งเน้นการวิเคราะห์คำ เพราะเป็นตัวแทนของมโนทัศน์ในระบบปริชาน (cognitive system) ซึ่งประกอบด้วยความรู้สึกรู้ (sensation) ความสนใจ (attention) และการรับรู้ (perception) จนกลายเป็นมโนทัศน์ (concept) และผลของการเข้าถึงความรู้ด้วยวิธีการวิเคราะห์รูปภาษาทำให้เข้าถึงวัฒนธรรมในลักษณะนามธรรมได้

Frake (1961, as cited in Jiranuntanaporn & Singnoi (2009) เป็นผู้หนึ่งที่นำแนวทางการศึกษาวัฒนธรรมมาวิเคราะห์ภาษา เพื่อให้เห็นถึงมโนทัศน์พื้นฐานในการศึกษาคุณค่าต่าง ๆ ในแต่ละวัฒนธรรม Frake ชี้ให้เห็นว่า การศึกษาตามแนวทางวรรณคดีชาติพันธุ์มีกานำเสนอแบบแบ่งกลุ่ม หรือจัดประเภทของคำ เพื่อทำความเข้าใจ แยกแยะความเหมือนหรือต่าง หรือคุณลักษณะร่วมของคำ รวมถึงมิติความสัมพันธ์ระหว่างคำแต่ละประเภท ตามโครงสร้างการจัดลำดับชั้น ประกอบด้วย ประเภท (category) และประเภทย่อย (subcategory) เพื่อสะท้อนมโนทัศน์ทางสังคมในการแยกแยะระบบคำ

ขณะที่ Tyler (1987, as cited in Hengsuwan, 2014) กล่าวว่า การที่เราเรียกสิ่งนี้ว่าอะไรได้นั้น เพราะเรากำลังจัดกลุ่มกับสิ่งนั้นและเมื่อเรามี “คำเรียก” ก็ย่อมกินความหมายของการจัด “ประเภท” โดยอัตโนมัติ เช่น คนไทยแยกกลุ่มให้คนตายไปแล้วออกจากคนเป็น และใช้คำว่า “ผี” (phi) แทนคนตาย

เราจึงสามารถอนุมานได้ว่าคนไทยมีภาพของสิ่งนี้อยู่ในระบบปริชาณ ซึ่งภาพเช่นนี้ก็คือ “มนทัศน์” นั่นเอง สำหรับ Brown (1958, as cited in Jiranuntanaporn & Singnoi, 2009) แบ่งการจัดประเภทของคำออกเป็น 3 ระดับ คือระดับทั่วไป (most general) ระดับพื้นฐาน (basic general) และระดับเฉพาะเจาะจง (most specific) เช่น สัตว์>สุนัข>โกเดนิสทรีฟเวอร์ ขณะที่ Key and McDaniel (1978, as cited in Jiranuntanaporn & Singnoi, 2009) กล่าวว่าสำหรับบางคำแล้วไม่สามารถจัดอยู่ในกลุ่มใด เรียกลักษณะเช่นนี้ว่า “คำไม่พื้นฐาน” ซึ่งเป็นวิธีคิดตามทฤษฎีกลุ่มความคลุมเครือ (fuzzy set theory) ทั้งนี้ น่าสนใจว่าจากข้อหนึ่งนี้ที่ผู้วิจัยตั้งข้อสังเกต อาจมีบางข้อที่ไม่สามารถจัดกลุ่มของคำที่เชื่อมโยงกับผีได้ จึงน่าจะกล่าวแล้วกันดูถึงความหน่วยคำเหล่านั้นผ่านมโนทัศน์ทางวัฒนธรรมอย่างไร

แนวคิดการเล่าเรื่องผีในหนังสือไทย Louisyapong & Hinwiman (2009) กล่าวว่า หนังสือ คือสายสัมพันธ์สามเส้าระหว่างโลกของภาพยนตร์ โลกของผี และสังคมของมนุษย์ อันเป็นลักษณะของการประกอบสร้างความหมายระหว่างการเล่าเรื่องผ่านภาพยนตร์กับความเชื่อในโลกความจริงของสังคมมนุษย์ ซึ่งในแต่ละยุคสมัยนั้นหนังสือผีก็แตกต่างกันไป โดย Louisyapong & Hinwiman (2009) ได้แบ่งยุคของหนังสือ ดังนี้ **ยุคแรก**ของหนังสือไทย (2520-2529) เป็นการผลิตซ้ำเรื่องเล่าตำนานผีไทยที่มีในสังคมก่อนหน้า เช่น แม่นาคพระโขนง (2521) กระสือ (2524) กระทั่งใน **ยุคที่สอง** (2530-2539) พบหนังสือวัยรุ่นเข้ามาผสมผสานกับหนังสือแบบดั้งเดิม หากนำเสนอในแง่มุมของวัยรุ่นที่บังเอิญไปเกี่ยวพันกับผี ทั้งในหนังสือตลก เช่น สยัมภีร์ (2534) ไอ้คนผี (2534) และ ผีโรมานซ์ ที่นำเสนอมุมมองความรัก เช่น คู่แท้สองโลก (2537) เกิดอีกทีต้องผี (2538) **ยุคที่สาม** (2540-2547) พบว่าหนังสือเล่าด้วยมุมมองที่หลากหลาย **ทั้งแบบธรรมนิยมนิยมใหม่** กล่าวคือแม้จะเป็นหนังสือตลก แต่มีการสร้างมุกใหม่ ๆ เช่น หลบผีผีไม่หลบ (2546) และ **แบบหนังสือยุคใหม่** ที่มีความสลับซับซ้อนของการเล่าเรื่อง อาศัยการตีความแบบใหม่มากขึ้น เช่น นางนาก (2542) หรือแบบผสมกับแนวสืบสวนสอบสวน เช่น ผีช่องแอร์ (2547) ทั้งนี้ผู้วิจัยสังเกตได้ว่า จากยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลง ข้อหนึ่งนี้ก็อาจเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย เพื่อให้สอดคล้องกับแนวทาง แนวทางเล่าเรื่อง นอกจากนี้ยังอาจพบการข้ามแนวของหนังสือ ซึ่งไม่ใช่สูตรสำเร็จอีกต่อไป (invention)

มโนทัศน์เกี่ยวกับผีในสังคมไทย Charoenwong & Chanrueang (2020) กล่าวถึง มโนทัศน์หรือกรอบการมองโลกตามหลักปรัชญาว่า มี 3 มโนทัศน์ ประกอบด้วย

- **มโนทัศน์ทางศาสนา** สามารถแยกย่อยมโนทัศน์ได้เป็น เรื่องความเชื่อศรัทธาใน *ธรรมชาติและเหนือธรรมชาติ* ซึ่งเป็นความเชื่อก่อนมนุษย์จะรู้จักศาสนา มีศรัทธาและเคารพต่อธรรมชาติที่เอื้อประโยชน์แต่หาผลแล้วและยังเคารพต่อธรรมชาติที่โทษ เกิดกรอบแนวคิดเกี่ยวกับสิ่งศักดิ์สิทธิ์หรือผีบางเทวดาเพื่อพยายามอธิบายความดีความร้ายของธรรมชาติที่มองไม่เห็น (Meetaisong, 2017; Ketthet, 2014) กระทั่งมี *ศาสนาและพุทธศาสนา* เข้ามาเกิดเป็นกรอบแนวคิดใหม่เกี่ยวกับบุญบาป ตนและกรรมของตน การเวียนว่ายตายเกิด ทว่าแม้ศาสนาและพุทธศาสนาจะเข้ามารุ่งเรืองในไทยหากคนไทยยังมีการผสมระหว่างความเชื่อผี พุทธ พราหมณ์ ให้เห็น Uitekeng (2017) เรียกลักษณะหลอมรวมนี้ว่า “ศาสนาไทย”

- **มโนทัศน์ทางวิทยาศาสตร์** เป็นระบบความเชื่อของมนุษย์ที่ใช้การหาความรู้ ทดลอง พิสูจน์ความจริง ดังนั้นผู้ที่มิวิทยาศาสตร์เป็นกรอบการมองโลก จะพยายามหาคำตอบเป็นที่ยอมรับ จะเชื่อเมื่อพิสูจน์ได้และสิ่งที่พิสูจน์ไม่ได้ไม่ถือว่าเป็นความจริง

- **มโนทัศน์ปรัชญา** ก่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ ๆ เช่น ปรัชญาการเมืองการปกครอง โดยเฉพาะสังคมไทยเป็นสังคมแห่งชนชั้นโดยรับเอามโนทัศน์สมมติเทพเข้าใช้กับการปกครองแบบทวารวาช

การปกครองไทยจึงมีมโนทัศน์ชั้นทางสังคมแบบชายเป็นใหญ่ ผลักให้ความเป็นหญิงคือความเป็นอื่น อ่อนแอและมลายา ดังนั้น ฝัที่มีฤทธิ์ในทางชั่วร้าย ใช้เรือนร่างในการยั่ววนบุรุษให้ลุ่มหลง (Louisyapong & Hinwiman, 2009) มักปรากฏในเรื่องเล่าและนิทานพื้นบ้านกระทั่งผลิตซ้ำในภาพยนตร์จึงเป็นผู้หญิง เช่น นางตานี นางตะเคียน นางนาก เป็นต้น

จวบจนยุคหลังเมื่อพื้นที่ทางความรู้ความจริงเปิดรับเอามโนทัศน์ตะวันตกเข้ามา ผ่านยุคสมัยใหม่ (modernism) สังคมเสื่อมถอยด้วยวัตถุและการบริโภคประติฐกรรมของวิทยาศาสตร์ นักคิดทั้งหลายต่างไม่เชื่อในแก่นแท้ (essentialism) ไม่สมาทานความจริงมีเพียงชุดเดียว นำมาสู่การรื้อถอนชุดความคิดแบบวิทยาศาสตร์สมัยใหม่ เรียกว่า มโนทัศน์ความเป็นหลังสมัยใหม่นิยม (post modernism) ผู้คนไม่ติดอยู่กับกรอบเดิม ๆ หากต้องการความหลากหลายและไร้ขอบเขต (Hick, 2004, as cited in Charoenwong & Chanrueang, 2020) ฝัในยุคนี้จึงมีความหลากหลาย เรื่องเล่าในหนังยุคหลังจึงพบการตีความและนำเสนอ ฝัในแง่มุมใหม่ หรือหนังไปล้อเลียนขนบความเชื่อและการเล่าเรื่องฝัแบบไทยๆ ลักษณะเช่นนี้ Boonmee (2009) เรียกว่า “การยำใหญ่” (eclectic) อันเป็นผลมาจากอิทธิพลของแนวคิดหลังสมัยใหม่ ซึ่งถือว่ามีบทบาทสูงต่อแวดวงภาพยนตร์ไทยในยุคหลัง

แนวคิดการเล่าเรื่องผ่านภาพยนตร์ การเล่าเรื่องผ่านสื่อภาพยนตร์ เป็นศาสตร์และศิลป์ที่ผ่านการคิดและวางแผนอย่างรัดกุม เนื่องจากข้อจำกัดเรื่องเวลาและการแข่งขันของตลาดอุตสาหกรรมภาพยนตร์ การสร้างหนังหนึ่งเรื่องจึงมีขั้นตอนที่ซับซ้อนกว่าจะเป็นหนังที่ตื่นตาตรึงใจ โดยมีขั้นตอนอย่างน้อย 3 ขั้นตอน

- ขั้นตอนการผลิต (pre-production) หรือ ขั้นตอนวางแผนการผลิต เริ่มจากการวางแผนเรื่อง หรือพล็อต (plot) หรืออาจเรียกเค้าโครงเรื่อง หรือแนวทางการเล่าเรื่อง จากนั้นจะนำไปสู่การวางแผนเรื่อง (treatment) เพื่อให้เห็นภาพรวมของเรื่องราว มีทั้งหมดกี่ตอนกี่องก์ เดินเรื่องอย่างไร ตัวละครใดเป็นตัวขับเคลื่อน (Rungwongpanich, 2018)
- ขั้นตอนการผลิต (production) ขั้นตอนถ่ายทำ ส่วนใหญ่จะยึดตามโครงข่ายโดยไม่ได้เรียงลำดับการถ่ายตามบทหนัง โดยไล่ลำดับจากช็อตหรือคัท (Shot/Cut) ไปเรียงเป็นฉาก (Scene) หลาย ๆ ฉาก เป็นตอน (Sequence) และลำดับภาพ หลาย ๆ ตอน เป็นเรื่องราว (Story) จากนั้น ใส่เทคนิคพิเศษต่าง ๆ ทั้งแสง สี ดนตรี ซาวด์เอฟเฟกต์ (Kullaphat, 1996)
- ขั้นตอนหลังการผลิต (post-production) การตรวจสอบเพื่อคุณภาพรวมทั้งหมด รวมถึงคำนึงถึงการควบคุม (censorship) เนื้อหา จากนั้นไปสู่การวางแผนเพื่อการสื่อสาร ประชาสัมพันธ์และวิจารณ์

แนวคิดเกี่ยวกับการตั้งชื่อหนัง Jongthakul (2018) ที่ศึกษาการตั้งชื่อและการสื่อความหมายของชื่อภาพยนตร์ พบว่า การตั้งชื่อภาพยนตร์อาศัยปัจจัยสำคัญ 3 ประการ คือ ประเภทของภาพยนตร์ (genre) แก่นของเรื่อง (theme) และตัวละครนำ (character) เพื่อต้องการให้เกิดการสื่อความหมายหรือเข้าใจความหมายที่ต้องการสื่อผ่านชื่อภาพยนตร์ สร้างความน่าสนใจและดึงดูดคนดู Kittikorn (2003) กล่าวว่า หากมองในแง่การตลาดชื่อหนังเป็นเหมือนการจับจองที่ดินที่แสดงความเป็นเจ้าของ ชื่อเรื่องถูกตั้งไว้เพื่อให้คนจดจำ เรียกขาน ให้ความรู้ถึงเรื่องราวในหนัง หลักการตั้งชื่อหนัง ต้องไม่ซ้ำกับเรื่องอื่น ต้องให้อารมณ์ของหนัง บอกยุคสมัย บอกประเภท บอกจุดหมาย บอกสิ่งที่น่าสนใจน่ากระทำ

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้ต้องการศึกษามโนทัศน์ในสังคมไทยผ่านชื่อหนังผีไทยที่เขียนด้วยภาษาไทย มีตัวละครหลักเป็นคนไทย เรื่องราวของผีถูกเล่าในบริบทสังคมไทย โดยเลือกศึกษาชื่อหนังผีไทย 20 อันดับที่ทำรายได้สูงสุด ไม่จำกัดผู้ผลิต สืบค้นโดย ponson (2017) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

เรื่องที่	ชื่อเรื่อง (ปีที่ฉาย)	ผีในเรื่อง	ผู้ผลิต	รายได้
(1)	ที่มากพระโขนง (2556)	ผีผู้หญิงตายทั้งกลม	GTH	1,000 ล้านบาท
(2)	นางนาก (2542)	ผีผู้หญิงตายทั้งกลม	ไท เอนเตอร์เทนเมนต์	149.6 ล้านบาท
(3)	ลัดดาแลนด์ (2554)	ผีคนรับใช้ (ผู้หญิง) ถูกฆาตกรรม	GTH	117 ล้านบาท
(4)	ห้าแพร่ง (2552)	- ผีเปรต กรรมจากการฆ่าพ่อ - ผีดิบตายหมู่จากการลอบเข้าเมือง - ผีเด็กตายจากการกระทำของพ่อแม่ - ผีตายจากโรคหัวใจวายขณะถ่ายหนัง - ผีคนแก่เล่นคุณไสย พยายามหาร่างใหม่	GTH	113.5 ล้านบาท
(5)	ซัดเตอร์ กตติวิญญาน (2547)	ผีหญิงสาวถูกรังแก	GTH	107.1 ล้านบาท
(6)	ผีสามบาท (2544)	- ผีผู้หญิงตายจากการฆาตกรรม - ความสยองจากการเล่นคุณไสย - ผีผู้หญิงตายจากการฆาตกรรม ถูกจัดฉากให้คล้ายว่าฆ่าตัวตาย	RS Film	90 ล้านบาท
(7)	สี่แพร่ง (2551)	- ผีผู้ชายตายจากอุบัติเหตุ - ความสยองจากการใช้คุณไสยแก้แค้น - ผีผู้ชายตายจากการจมน้ำ - ผีผู้หญิงตายจากการฆาตกรรม	GTH	85 ล้านบาท
(8)	ผีหัวขาด (2545)	ผีผู้ชายถูกตัดหัว	พระนครฟิล์ม	73.6 ล้านบาท
(9)	บุปผาราตรี 2 (2548)	ผีผู้หญิงตกเลือดจากการทำแท้ง	สหมงคลฟิล์ม	73 ล้านบาท
(10)	ฝากไว้ในกายเธอ (2557)	ผีผู้หญิงฆ่าตัวตายเพราะตั้งท้อง	GTH	66.43 ล้านบาท
(11)	โกยเอะโยม (2549)	ผีเด็กตายจากการทำแท้ง	GTH	66.2 ล้านบาท
(12)	แฝด (2550)	ผีผู้หญิงตายจากการฆ่าตัด	GTH	62.18 ล้านบาท
(13)	หอนแค้นแตก แหกกระเจิง (2552)	ผีกะเทยตายจากอุบัติเหตุ	พระนครฟิล์ม	56.32 ล้านบาท
(14)	อารมณ์ อาสรวর্ণ อาฆาต (2545)	ผีที่ตายจากการป่วยใช้แต่หัวของ	สหมงคลฟิล์ม	51.2 ล้านบาท
(15)	เยียน (2546)	ผีผู้หญิงตายจากการทำแท้ง	สหมงคลฟิล์ม	48 ล้านบาท
(16)	ปอบ หัวิด สยอง (2544)	ผีปอบผู้หญิงได้รับเชื้อ	สหมงคลฟิล์ม	48 ล้านบาท
(17)	เด็กโง่ (2549)	ผีเด็กโง่ ตายจากการจมน้ำ ไปเกิดใหม่เมื่อมีคนมาตายแทนที่	GTH	47.75 ล้านบาท
(18)	แฟนเก่า (2552)	ผีผู้หญิงตายจากการทำแท้ง	RS Film	47.40 ล้านบาท
(19)	โปรแกรมหน้าวิญญาณอาฆาต (2551)	ผีผู้หญิงตายจากการฆาตกรรม	GTH	47.14 ล้านบาท
(20)	ล่องของ 2 (2551)	การตายที่ละคนของวัยรุ่นที่ต้องการลงคุณไสย	ไพโรสตาร์โปรดักชัน	44.86 ล้านบาท

งานวิจัยนี้ทำการศึกษาการตั้งชื่อหนังสือไทยตามแนวทางอรรถศาสตร์ชาติพันธุ์ โดยมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาชื่อหนังสือกับประเภทคำเรียก ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ตัวบท (textual analysis) จากชื่อหนังสือไทยจำนวน 20 ชื่อเรื่อง จากนั้นจัดกลุ่มประเภทชื่อหนังสือ ตามแนวคิดของ Brown และ Key and McDaniel 4 ระดับ คือ **ระดับทั่วไป** (most general) คือ ชื่อหนังสือที่รู้ว่าเป็นหนังสือ เช่น คำว่าผี วิญญาณ เป็นต้น **ระดับพื้นฐาน** (basic general) คือ ชื่อหนังสือที่บ่งบอกลักษณะของผี เช่น คำว่าเอียน หลอน เป็นต้น **ระดับเฉพาะเจาะจง** (most specific) คือ ชื่อหนังสือที่เจาะจงประเภทผี หรือชื่อเฉพาะและรู้จักในกลุ่มคน เช่น ปอบ ปอบผีฟ้า กระสือ เป็นต้น และ **ระดับคำไม่พื้นฐาน** (fuzzy) หรือ คลุมเครือไม่ชัดเจนว่าเป็นหนังสือ เช่น ลัตดาแลนด์ เด็กหอ เป็นต้น

ขั้นที่ 2 ศึกษาชื่อหนังสือกับองค์ประกอบการเล่าเรื่องของหนังสือ วิเคราะห์ว่าชื่อเรื่องหนังสือสะท้อนองค์ประกอบของหนังสือในมิติใดและเกี่ยวข้องอย่างไร ใน 4 มิติ นี้ **หนึ่ง** แนวหนังสือ (genre) **สอง** เส้นเรื่อง (plot) **สาม** แก่นความคิด (theme) **สี่** ตัวละคร (character)

ขั้นที่ 3 ศึกษาชื่อหนังสือกับมโนทัศน์ในสังคมไทย วิเคราะห์ว่าชื่อหนังสือและองค์ประกอบการเล่าเรื่องของหนังสือนั้น สอดคล้องกับมโนทัศน์ความเชื่อเรื่องผีในสังคมไทยในมโนทัศน์ใดบ้าง เช่น มโนทัศน์ก่อนพระพุทธศาสนา (ผีและเรื่องเหนือธรรมชาติ) มโนทัศน์ทางพุทธศาสนา (เวรกรรม ความไม่เที่ยงวัฏสงสาร หรือการเวียนว่ายตายเกิด) มโนทัศน์ชายเป็นใหญ่ มโนทัศน์วิทยาศาสตร์ มโนทัศน์หลังสมัยใหม่นิยม เป็นต้น

ผลการวิจัย

1. ชื่อหนังสือกับประเภทคำเรียก

จากการศึกษาชื่อหนังสือ 20 เรื่องที่ได้รับการจัดอันดับว่าเป็นหนังสือที่ทำรายได้สูงจากการรวบรวมของ Ponsan (2017) โดยใช้แนวคิดของ Brown และ Key and McDaniel มาจัดกลุ่มชื่อหนังสือ 5 กลุ่ม ดังนี้

1.1 ชื่อหนังสือในระดับทั่วไป หมายถึงชื่อหนังสือนั้นเป็นที่รับรู้โดยทั่วไปว่าเป็นหนังสือ โดยไม่ต้องตีความเป็นอย่างอื่น มีการเลือกใช้คำที่สะท้อนว่าเป็นหนังสือชัดเจน เช่น ปรากฏคำว่าผี เช่นตัวอย่างที่ (6) ฝึสมาบาศ (8) ผีหัวขาด นอกจากนี้ยังปรากฏคำที่ไม่ปรากฏคำว่าผี แต่สื่อสารถึงผี เช่น วิญญาณ (19) โปรแกรมหน้าวิญญาณอาฆาต (5) ซัดเตอร์กอดติดวิญญาณ คำเรียกผีที่ปรากฏในชื่อหนังสือในกลุ่มนี้มีคำว่า ผีและวิญญาณ คนไทยเชื่อว่าผี คือ วิญญาณของคนหลังความตาย เป็นไปได้ทั้งวิญญาณดีที่เรียกว่า เทวดา (angel) หรือ วิญญาณร้าย ที่เรียกว่าปีศาจ (satan) เป็นสิ่งมีอำนาจในการให้โทษและโทษแก่มนุษย์ HRH Prince Damrong Rajanubhab (as cited in Ketthet, 2014) Playnoi (2009) เรียกวิญญาณผู้ตายว่า **เจตภูติ** ซึ่งหมายถึงวิญญาณที่อยู่ในร่างมนุษย์ทุกคน มองไม่เห็นด้วยตาเปล่า ซึ่งเมื่อร่างกายแตกดับเจตภูติจะหาที่สิงสถิตใหม่

1.2 ชื่อหนังสือในระดับพื้นฐาน หมายถึงชื่อหนังสือนั้นแม้ไม่ปรากฏคำว่าผี หรือ วิญญาณ แต่รับรู้ในระดับพื้นฐานว่า เกี่ยวข้องกับผีในมิติใดมิติหนึ่ง เช่น ชื่อหนังสือบอกลักษณะของผี แสดงให้เห็นอิทธิฤทธิ์ของผี ดังตัวอย่างที่ (14) อารมณ์ อารรพณ์ อาฆาต (15) เอียน (19) โปรแกรมหน้าวิญญาณอาฆาต หรือบอกความกลัวที่มีต่อผีในฐานะคนที่โดนผีกระทำ ดังตัวอย่างที่ (16) ปอบ **หวีด** **สยอง** หรือมีลักษณะแสดงออก

ถึงความอยากเผชิญหน้าหรือท้าทายผี เช่น (20) ลองของ (11) โกยเถอะโยม (12) หอแก้วแตกแหกกระเจิง

ข้อหนึ่งในกลุ่มระดับพื้นฐาน พบคำว่า **อาถรรพณ์** **อาฆาต** **เฮี้ยน** ซึ่งสะท้อนว่าผีในเรื่องเป็นผีมีพลัง ดังที่ Playnoi (2009) กล่าวถึงเจตภูติที่อยู่ในร่างมนุษย์ทุกคนเมื่อร่างกายแตกดับเจตภูติจะหาที่สิงสถิตใหม่ ทว่าการแตกดับของเขามีสองแบบ คือ แตกดับแบบเจตภูติรู้ตัว เช่น เจ็บป่วย หมกตายุไซ กับแตกดับแบบเจตภูติไม่รู้ตัว เช่น ตายเพราะอุบัติเหตุ หรือถูกฆ่า เรียกการตายเช่นนี้ว่าตายโหง การตายเช่นนี้จะกลายเป็นผีดู น่าเศร้าทำให้เห็น วนเวียนก่อความวุ่นวาย หวงของ และอาฆาตแค้น จากลักษณะอิทธิฤทธิ์ของผีดังที่กล่าวมานี้ยังทำให้พบลักษณะอาการกลัวของฝ่ายที่ถูกผีกระทำปรากฏในข้อหนึ่งด้วย เช่น คำว่า **หวีด** แทนลักษณะของการกรีดร้องอันเกิดจากความกลัวหรือความเจ็บปวด ส่วน **สยอง** แทนความรู้สึกสยดสยองจากสิ่งที่ผีแสดงให้เห็น คำว่า **ลองของ** ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน แปลว่า ก. ทดลองดูว่าเครื่องรางของขลังนั้นจะลางจริงหรือไม่, โดยปริยายหมายความว่า ลองดี จากความหมายดังกล่าวจะพบคำว่า ‘เครื่องรางของขลัง’ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในสิ่งแทนทางไสยศาสตร์อันเป็นสื่อเกี่ยวเนื่องกับผีและวิญญาณ เช่น กุมารทองเป็นเครื่องรางหนึ่งที่ปลูกเสกจากเด็กที่ถูกควักจากท้องแม่ ดังปรากฏในเสภาเรื่องขุนช้างขุนแผน ที่ขุนแผนควักเอาเด็กจากท้องนางบัวคลี่มาปลูกเสก (Khun Chang Khun Phaen as cited in Sangmanee, 1998) ขณะที่คำว่า **โกย** ที่หมายถึงการเล่นหนี หรือวิ่งหนีด้วยความเร็ว หรือคำว่า **แหกกระเจิง** แปรมาจากสำนวนไทย “ร้องแแรกแหกกระเชอ” ที่หมายถึงอะอะไววาย หรืออีกนัยหนึ่งคือกลัวจนหนีแตกฝ่ายไปคนละทิศละทาง ซึ่งรวม ๆ แล้วเป็นลักษณะของการหลบหนีจากการเผชิญหน้ากับผี

1.3 ข้อหนึ่งผีในระดับเฉพาะเจาะจง หมายถึงข้อหนึ่งผีที่เจาะจงลงไปว่าผีในเรื่องเป็นผีชนิดใด โดยระบุชื่อเรียกของผีชัดเจนในชื่อเรื่องจนคนดูเห็นว่าเป็นผีที่มีลักษณะอย่างไร ดังตัวอย่างที่ (1) ที่มากพระโขนง (2) นางนาก (3) ผีหัวขาด (16) ปอบ หวิด สยอง โดยเฉพาะชื่อเรื่องที่มากพระโขนง และนางนาก แม้จะเจาะจงว่าเป็นเรื่องราวของผีแม่นากหากแต่ผู้ผลิตไม่ได้ตั้งชื่อเรื่องซ้ำกับหนึ่งผีแม่นากที่ผ่านมา แต่ปรากฏคำที่ทำให้คนดูที่เป็นคนไทยสามารถเข้าใจโอนการรับรู้กับตำนานแม่นากพระโขนง ในลักษณะที่เรียกว่าสหบท (intertextual) โดยมีคำว่า พระโขนงและนาก ปรากฏในชื่อเรื่อง ทั้งนี้แม้ไม่ได้รับชมเรื่องราวของหนึ่งแต่ผู้ชมจะเชื่อมโยงเค้าโครงเรื่องแม่นากจากความทรงจำและประสบการณ์

1.4 ข้อหนึ่งผีในระดับคำไม่พื้นฐาน หมายถึง หนึ่งผีนั้นไม่สามารถระบุได้ว่าเป็นหนึ่งผี หรือไม่สะท้อนว่าเกี่ยวข้องกับผีในมิติใด ดังตัวอย่าง (3) ลัดดาแลนด์ (9) บุปผาราตรี 2 (10) ผากไว้ในกายเธอ (12) แผล (17) เด็กหอ (18) แฟนเก่า ซึ่งทุกคำในชื่อล้วนไม่สะท้อนว่าเกี่ยวข้องกับผีในมิติใด เช่น ลัดดาแลนด์ สื่อว่าเป็นชื่อสถานที่แต่ไม่คำขยายว่าเกี่ยวข้องกับการตาย ผี หรือเหตุการณ์เกี่ยวกับผียังไร บุปผาราตรี ให้ความหมายถึงชื่อดอกไม้ แต่อาจมีคำว่าราตรี ที่ทำให้นึกถึงบรรยากาศกลางคืน แต่ไม่ชัดเจนว่าเกี่ยวข้องกับผียังไร ผากไว้ในกายเธอ เป็นวลีหนึ่งที่อาจหมายถึง ผากความรัก ความปรารถนาดี ส่วนเด็กหอ อาจหมายถึง หนึ่งที่นำเสนอชีวิตนักเรียนที่พักในหอพักซึ่งอาจสื่อถึงหนึ่งประเภทวัยรุ่นและมิตรภาพ และ แฟนเก่า สื่อถึงความสัมพันธ์ที่อาจเป็นหนึ่งรักแรกมา

1.5 ข้อหนึ่งผีที่มีความกำกวม เช่นตัวอย่างที่ (7) สี่แพร่ง (4) ห้าแพร่ง กล่าวคือ คำว่าสี่แพร่ง และห้าแพร่ง เป็นชื่อหนึ่งที่มีความกำกวมทั้งนี้อาจอยู่ในกลุ่มระดับคำไม่พื้นฐาน เนื่องจากไม่ได้มีความหมาย

ชัดเจนว่าเป็นหนังสือ หรืออาจอยู่ในกลุ่มระดับคำพื้นฐาน เพราะยังสามารถเชื่อมโยงกับคำว่า ทางสามแพร่ง ที่หมายถึง ทางหรือตำแหน่งที่มีอาภรรพ ทั้งนี้ ผู้ชมอาจเชื่อมโยงได้ว่า สี่แพร่งและห้าแพร่ง อาจมีลักษณะ เช่นเดียวกับทางสามแพร่ง ที่เป็นทางแยกที่มีทางสัญจรหลายสายมาชนกัน คนไทยเชื่อกันว่าตรงทางสามแพร่งเป็น “จุดหัวเลี้ยวหัวต่อ” หรือเป็น “พื้นที่อันตราย” มาก บางคนก็ว่าเป็น “ทางผีผ่าน” เหมือนประตูลูกผีภูมิที่มองไม่เห็นด้วยตาเปล่า จึงมักพบของเช่นไหว้วางอยู่ตรงนั้น (Thongpan, 2018)

2. ชื่อหนังสือกับองค์ประกอบของหนังสือ

การศึกษาชื่อหนังสือในมิติองค์ประกอบของหนังสือ เพื่อเชื่อมโยงให้เห็นว่า จากข้อค้นพบในประเด็นที่หนึ่งแม้ชื่อหนังสือส่วนใหญ่จะไม่สะท้อนว่าเป็นหนังสือ ดังตัวอย่าง (3) ลัดดาแลนด์ (9) บุปผาราตรี 2 (10) ผাগไไว้ในกายเธอ (12) ผัด (17) เด็กหอ (18) แฟนเก่า หากพิจารณาในแง่องค์ประกอบของหนังสืออาจพบว่าชื่อเรื่องนั้นไปสะท้อนในองค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่งได้ เช่น แนวหนังสือ เรื่อง แก่นความคิด หรือตัวละคร ดังนี้

2.1 ชื่อหนังสือสะท้อนแนวหนังสือ หรือ มอง (genre) หมายถึง ประเภทหรือแนวของหนังสือ ซึ่งหนังสือแต่ละแนวนั้นจะมีสูตรสำเร็จในการเล่าเรื่อง (convention) เช่น หนังสือเล่าด้วยการค่อยไต่ระดับความหลอนระทึกขวัญ และคลี่คลายด้วยการจัดการผีในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง โดยพบว่าชื่อหนังสือส่วนใหญ่ที่เลือกมาศึกษานั้นสะท้อนว่าเป็นหนังสือ หรือหนังสือระทึกขวัญ (horror) ที่เน้นความน่ากลัวสยองและระทึกขวัญ (thriller) จากการศึกษพบว่า หนังสือไทยไม่ได้เล่าผ่านสูตรสำเร็จเสียทีเดียว หากมีการข้ามแนว (invention) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

(1) **แนวหนังสือผีสมโรมาเนส (romance)** คือ หนังสือเล่าให้เห็นความรักความสัมพันธ์ระหว่างคู่รัก ที่อาจให้ความรู้สึกรสชาติ หรือให้ความรู้สึกรสชาติ ในกรณีศึกษานี้ อาจหมายถึงความสัมพันธ์ระหว่างผีกับคนในฐานะคู่รัก เช่น ผাগไไว้ในกายเธอ ชื่อหนังสือสอดคล้องกับแนวหนังสือสะท้อนความสัมพันธ์ของคู่รักที่ต้องพลัดพรากแต่ยังมีสิ่งที่ผูกพันไว้หลังความตาย

(2) **แนวหนังสือผีสมโศกนาฏกรรม (tragedy)** คือ เนื้อหาที่เน้นนำเสนอความทุกข์ระทมของมนุษย์ เน้นให้เห็นชะตากรรมอันสาหัส ชะตากรรมนี้จะนำเสนอให้คนดูสลดใจ เนื่องจากผลของการกระทำนั้นอยู่เหนือเรื่องความดีชั่ว หมายถึงต่อให้ทำดีหรือสำนึกได้ก็อาจไม่มีผลต่อชะตากรรมที่จะได้รับ เช่น ชื่อหนังสือ เด็กหอที่สะท้อนชะตากรรมของเด็กในโรงเรียนประจำที่ถูกโดดเดี่ยวจากครอบครัว บุปผาราตรี สื่อถึงบุปผาที่หมายถึงดอกไม้ใช้แทนผู้หญิง ราตรี แทนเวลาค่ำคืนที่อ้างว้างโดดเดี่ยว บุปผาราตรีจึงสื่อถึงคำคืนของนางเอกในเรื่องที่ต้องตายอย่างทุกข์ทรมานเพียงลำพัง

(3) **แนวหนังสือผีสมตลก (comedy)** คือ หนังสือที่นำเสนอให้เห็นอารมณ์ความสนุกของตัวละคร เช่น ใช้ขันขื่นแสดงตลก การเล่นมุขตลก หรือหักมุมความรู้สึก เช่น หอแก้วแตกแหกกระเจิง ความตลกอยู่ที่มีความขาด ๆ เกิน ๆ ของเพศที่สาม ขณะที่หนังสือ โถยเถอะโยม ใช้แนวคิดอารมณ์ขันความไม่เข้ากันของสถานะเพศบรรพชิต ที่สังคมคาดหวังว่าจะไม่กลัวผี แต่แท้จริงแล้วพระก็คือปูลูชนียที่ยังมีความรู้สึกกลัว

(4) **แนวหนังสือสืบสวน (investigate)** คือ หนังสือเล่าเรื่องการตายอย่างเป็นปริศนา ฆาตกรรมต่อเนื่อง การถูกฆาตกรรมมีเงื่อนไข เรื่องราวอื้อฉาว ที่ผูกปมไว้ให้คลายข้อสงสัย ด้วยเนื้อเรื่องซับซ้อนต่อเนื่อง ทำให้ผู้ชมลุ้นและคาดเดาเหตุการณ์ต่าง ๆ รวมถึงตัวบุคคลที่คิดว่าจะเป็นคนร้าย วิธีการแบบไหนที่คนร้ายทำและมีแรงจูงใจอย่างไร เช่น ชื่อหนังสือ แฟนเก่า หนังสือถึงความเจ้าชู้ของพระเอกที่มีความสัมพันธ์กับผู้หญิงหลายคน คำว่าแฟนเก่า จึงหมายถึงการไขข้อสงสัยว่าผีแฟนปริศนาที่ตามรังควานพระเอกนั้นเป็นใคร หรือหนังสือลงของ หนังสือค่อย ๆ คลี่คลายให้เห็นว่า อาภรรพณ์ที่เกิดขึ้นกับคนในกลุ่มให้

2.4 ชื่อหนังสือสะท้อนตัวละคร (character) ตัวละคร คือ การสร้างและกำหนดบุคลิกของตัวแสดง (actor) มีความสำคัญมากเพราะมันช่วยให้คนดูแยก “บันเทิงคดี” (fiction) ออกจาก “สารคดี” (non-fiction) ได้ชัดเจน โดยเฉพาะตัวละครเอกนั้นต้องแสดงออกให้สะท้อน “แก่นของเรื่อง” เป็นตัวหลักต้นและขับเคลื่อนเรื่องราวด้วยสถานการณ์ต่าง ๆ อย่างไรก็ดีตามนอกจากตัวละครหลักแล้วยังมีตัวละครอื่นที่ทำให้หนังสือสนุก ทั้งนี้จากชื่อหนังสือพบว่าชื่อหนังสือสะท้อนตัวละครต่าง ๆ ดังนี้

(1) **ชื่อหนังสือสะท้อนบทบาทหรือตัวละครเอกคนเดียว** ทั้งที่เป็นชื่อตัวละครสะท้อนชื่อตัวแสดงนำ เช่น พม่ากระโจนง นางนาก บุปผาราตรี หรือชี้ให้เห็นว่าเป็นประเภทของผีซึ่งเป็นตัวนำของเรื่อง เช่น ผีหัวขาด ปอบหวัดสยอง

(2) **ชื่อหนังสือสะท้อนบทบาทหรือตัวละครเอกหลายคน** ทั้งนี้แตกต่างจากข้อแรกตรงที่ชื่อหนังสือไม่สามารถระบุได้ว่านักแสดงนำเป็นใคร เช่น แผล เด็กหอ หอแก้วแตกแหกกระเจิง

(3) **ชื่อหนังสือสะท้อนตัวร้ายหรือผู้กระทำ** เช่น แพนแก เอียน โปรแกรมหน้าวิญญานอาฆาต ซัดเตอร์กตติวิญญาน ที่สื่อถึงวิญญานอาฆาตแค้นที่ทำให้ตัวเอกต้องเผชิญกับระทึกขวัญสั่นประสาทในฐานะผู้ถูกกระทำ

(4) **ชื่อหนังสือสะท้อนผู้ช่วยตัวเอง** เช่น โกยเถาะโยม สื่อถึงหลวงพ่อบุญเข้ามาช่วยในเรื่องราวคลี่คลาย

2.5 ชื่อหนังสือสะท้อนฉาก บรรยากาศ หรือสถานที่ (scene/location) คือ ชื่อหนังสือเน้นนำเสนอเหตุการณ์ ตำแหน่ง แห่งที่ บรรยากาศ ยุคสมัย เวลา เช่น พม่ากระโจนง (พระโขนง ในยุคราชกาลที่ 4) สี่แพร่ง ห้าแพร่ง (ทางแยก ทางร่วม) โกยเถาะโยม (สถานการณ์คับขัน) หอแก้วแตกแหกกระเจิง (อพาร์ทเมนต์ บรรยากาศน่าเวร) และ เด็กหอ (หอพักในโรงเรียน บรรยากาศโดดเดี่ยว) บุปผาราตรี (ยามค่ำคืน) โปรแกรมหน้าวิญญานอาฆาต (โรงหนัง) เอียน อารมณ์อาถรรพ์อาฆาต ปอบหวัดสยอง ล่องของ (บรรยากาศวังเวง สดสยอง เข้มขลัง)

3. ชื่อหนังสือกับโน้ตชนในสังคมไทย

การศึกษาด้านมานุษยวิทยาสังคมวัฒนธรรมชาติพันธุ์ ชวนให้เราเชื่อว่าภาษาสะท้อนระบบความรู้ ความคิด ค่านิยม ทัศนคติของชนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ๆ ซึ่งเรียกรวม ๆ ว่า มโนทัศน์ทางสังคม ทั้งนี้จากการศึกษาชื่อหนังสือ ผู้วิจัยพบว่าหนังสือที่นำมาศึกษานี้คุณิณี ๆ คล้ายจะจลาด้วยอารมณ์เร้าระทึกและดึงดูดด้วยลีลาทางภาษา หากเมื่อพิจารณาตามแนวทางอรรถศาสตร์ชาติพันธุ์แล้วกลับพบโน้ตชนของสังคมไทยแฝงอยู่ในชื่อหนังสือด้วย ทั้งนี้ในหัวข้อมโนทัศน์ทางสังคมนี้ ผู้วิจัยได้นำมิติทางภาษา และการเล่าเรื่องผ่านหนังสือมาร่วมวิเคราะห์ โดยพบโน้ตชนในสังคมไทย ดังนี้

3.1 มโนทัศน์ธรรมชาติและเหนือธรรมชาติ เมื่อพิจารณาจากเส้นเรื่องและแก่นเรื่องของหนังสือพบว่า ทุกเรื่องมีมโนทัศน์ชัดเจนเกี่ยวกับเรื่องธรรมชาติและเหนือธรรมชาติ เช่น วิญญานหลังความตาย โดยมีส่วนใหญ่ในหนังสืออย่างผิดธรรมชาติ ทำให้วิญญานวนเวียนอาฆาต เอียน หลอกหลอน โดยเฉพาะการตายจากการฆาตกรรม อุบัติเหตุ หรือฆ่าตัวตาย เช่น หนังสือ บุปผาราตรี ซัดเตอร์กตติวิญญาน ลัดดาแลนด์ การดลบันดาลให้เป็นไปด้วยอิทธิฤทธิ์ของผี เช่น ลม ฝน พายุ การแปลงกาย รวมถึงการปรากฏตัวในรูป กลืน เจา เสีย ทั้งหมดเชื่อมโยงกับภัยธรรมชาติที่มนุษย์เผชิญ สร้างความรู้สึกหวาดกลัวมนุษย์จึงแสดงออกด้วยความนอบน้อมต่อธรรมชาติ จนกลายเป็นพิธีกรรม เช่น การบนบาน ขอขมา เลี้ยงผี หรือเซ่นไหว้ (Meetaisong, 2017) ทั้งนี้เมื่อพิจารณาถึงชื่อหนังสือพบว่า หนังสือหลายเรื่องสะท้อน

มนทัศน์ธรรมชาติและเหนือธรรมชาติได้ชัดเจน เช่น การตายจากวิธีผิดธรรมชาติอย่างหิวขาดหรือทำแท้ง และหลังความตายมีมักแสดงอาการอื่น ๆ หรือแสดงความสามารถร้ายด้วยวิธีต่างๆ ทำให้คนกลัว ซึ่งลักษณะอาการเหล่านี้ไปปรากฏเป็นข้อหนึ่ง เช่น ชื่อเรื่อง ผีหิวขาด ผีสามบาท โกละโยม หอแก้วแตก แหกกระเจิง อารมณ์อาถรรพณ์อาฆาต เอียน เป็นต้น

3.2 มโนทัศน์ศาสนาและพุทธศาสนา เป็นมโนทัศน์ที่หนังสือส่วนใหญ่เชื่อมโยงให้เห็น ทั้งนี้เมื่อพิจารณาจากเส้นเรื่องและแก่นเรื่องของหนังสือ พบว่า หนังสือเล่าเรื่องด้วยมโนทัศน์ย่อย ๆ ดังนี้ *การจองเวร* เช่น แพนเก่า บุปผารัตริ ผาโวกในกายเธอ ซึ่งมีจองเวรกับคนที่ทำให้ตนเองท้องและไร้ความรับผิดชอบ *การเวียนว่ายตายเกิด* เช่น เด็กหอ เล่าถึงผีเด็กคนเดิมได้ไปเกิดหลังจากมีเด็กคนใหม่มาตายแทน โกละโยม ผีเด็กไปเกิดใหม่หลังจากรู้ความจริงเกี่ยวกับการตายของตน *การรับกรรมจากการกระทำ* เช่น ห้าแพร่ง ตอนหลาวชะโอน การกลายเป็นเปรตของเด็กหนุ่มที่ฆ่าพ่อ *กรรมจากการยึดติดในความสัมพันธ์* เช่น นางนาก ที่มากพระโขนง ยึดติดกับการเป็นผัวเมีย แผล ยึดติดกับการเป็นพี่น้อง ทั้งนี้เมื่อพิจารณาถึงชื่อหนังสือพบว่า ชื่อหนังสือ ผาโวกในกายเธอ โปรแกรมหน้าวิญญาณอาฆาต ซัดเตอร์กตติวิญาณสะท่อนการจองเวร ของวิญาณที่วนเวียนแก้แค้นคนเป็นอันเป็นผลกรรมที่คนเป็นได้สร้างไว้กับคนตาย

3.3 มโนทัศน์ทางวิทยาศาสตร์ เป็นมโนทัศน์ที่ท้าทายความคิดของเรื่องเหนือธรรมชาติและพุทธศาสนา ทั้งนี้เมื่อพิจารณาจากเส้นเรื่องและแก่นเรื่องของหนังสือ พบว่า แก่นเรื่องต้องการนำเสนอให้เห็นว่า *ผีหรือเรื่องเหนือธรรมชาติมีจริงหรือไม่* ผ่านผัสสะ ตา หู จมูก ลิ้น สัมผัส เช่น ลองของ สะท่อนความอยากรู้อยากลองของวัยรุ่น เรื่องซัดเตอร์กตติวิญาณ โปรแกรมหน้าวิญญาณอาฆาต ซึ่งชื่อหนังสือทั้งสองเรื่อง ถูกตั้งขึ้นให้มีส่วนผสมของสื่อสมัยใหม่ให้คนรุ่นใหม่สัมผัสกับผีผ่านผัสสะที่จับต้องได้ รวมถึงเพื่ออธิบายว่า *ผีมีหน้าที่ใดทางสังคม* เช่น ดำรงความยุติธรรมให้กับเพศแม่ ในหนังสือ ผาโวกในกายเธอ เอียน บุปผารัตริ หรือความเป็นผีถูกใช้เพื่อประโยชน์ใด เช่น ใช้เพื่อตั้งคำถามต่อสังคมชนชั้นนำในเมืองใหญ่ ในเรื่องปอบหวิดสยอง ตั้งคำถามต่อความชอบธรรมในการทำแท้งของผู้หญิง ในเรื่องโกละโยม

3.4 มโนทัศน์ชนชั้นทางสังคมแบบชายเป็นใหญ่ เป็นมโนทัศน์ที่หนังสือส่วนใหญ่นำเสนอให้เห็นในสองแง่มุม คือ การผลิตซ้ำการใช้ความเป็นหญิง เช่น เรือนร่าง ความเช่ชีเยื่ออาภรณ์ และในมุมต่อผู้ต้องรออำนาจชายเป็นใหญ่ของผู้หญิงหลังความตาย ทั้งนี้จากหนังสือทั้งหมด 20 เรื่องพบเป็นเรื่องราวของผู้หญิงกว่า 14 เรื่อง เมื่อพิจารณาจากเส้นเรื่องและแก่นเรื่องของหนังสือ พบว่า *หนังสือการผลิตซ้ำภาพความเป็นหญิงในแง่ลบ* โดยเฉพาะภาพ *ผู้หญิงหลายใจ* เช่น ไอซ์ในเรื่องผาโวกในกายเธอ แม้มีแฟนอยู่แล้วยังนอกใจ ไปมีสัมพันธ์กับเพื่อนของแฟนจนนำมาสู่เรื่องราวสยองขวัญ *ผู้หญิงใจง่าย* เช่น บุปผาในเรื่องบุปผารัตรินักศึกษาแพทย์ที่ปล่อยตัวงานตั้งท้องนำไปสู่การทำแท้งและเรื่องราวชวนขนหัวลุก *ผู้หญิงเสียคน* เช่น ปอในเรื่องเอียน เด็กสาวติดยาที่ปล่อยตัวงานท้อง

อย่างไรก็ตามแม้หนังสือจะนำเสนอภาพผู้หญิงในแง่ลบ แต่ในอีกหนึ่งมิติภายหลังการตายหนังสือพยายามนำเสนอให้เห็นการต่อรออำนาจชายเป็นใหญ่ของผู้หญิง โดยเฉพาะ *การไม่ยอมจำนนต่อความอยุติธรรมทั้งต่อร่างกายและจิตใจ* เช่น ผาโวกในกายเธอ ที่หลังตายเป็นผีไอซ์ใช้อิทธิฤทธิ์บันดาลให้ฝ่ายชายรับรู้ความเจ็บปวดจากการตั้งท้องไม่พึงประสงค์ *การสร้างความหมายใหม่ให้ผู้หญิงและผู้หญิง* เช่น ผีแม่นากในเรื่องพี่มากพระโขนงลบความหมายผีผู้หญิงเอียน ด้วยการชี้ให้เห็นว่าแท้จริงแล้วความเอียนเป็นเพียงเรื่องเล่าขานที่เกิดจากข่าวลือของคนไม่หวังดี ผีมีชีวิตจิตใจ คนชั่วนากลัวกว่าผีเอียน

นอกจากนี้ยังพบ *ผีเพศทางเลือก* เช่น ผีกะเทยชื่อแพนเค้กในเรื่องหอแก้วแตกแหกกระเจิง หนังสือเสนอให้เห็นว่าผู้ชายตกอยู่ภายใต้อำนาจของกะเทย ซึ่งเป็นการท้าทายอำนาจในโลกจริงที่กะเทยตกเป็นเบี้ยล่างของผู้ชายเสมอ

3.5 มโนทัศน์ความเป็นหลังสมัยใหม่นิยม หรือ โพสต์โมเดิร์นนิซึม (post modernism) เป็นมโนทัศน์ที่หนึ่งในยุคหลังปี 2552 เลื่อนนำเสนอให้เห็นความท้าทายขนบการเล่าเรื่องผีแบบเดิม ๆ ของสังคมไทย รวมถึงการแหวกขนบของไทยที่ไม่จำกัดอยู่ในแนวหนึ่งแบบเดิม ๆ แต่มีการข้ามสายของการเล่าเรื่องหนังสือจึงสามารถนำเสนอในมิติอื่นที่ไม่ใช่ความน่ากลัวอย่างเดียว เช่น *เล่นกับความเชื่อเกี่ยวกับผี* ในหนังสือ *สี่แพร่ง* ตอนคนกลาง ที่เชื่อว่าคนที่นอนริมจะถูกผีหลอกจึงแย่งกันนอนตรงกลาง แต่สุดท้ายกลายเป็นว่าทุกคนที่กลัวผีนั้นกลายเป็นผีไปหมดเสียแล้ว *ผีใช้ชีวิตร่วมกับคนได้* เช่น ที่มากพระโขนง หนึ่งไปท้าทายตำนานแม่นากที่สุดท้ายต้องถูกพรากให้อยู่กับคนละโลก ให้สามารถใช้ชีวิตร่วมกับคนอย่างมีความสุข ทำให้โลกของผีและคนกลายเป็นโลกเดียวกัน หรือ *ห้าแพร่ง* ตอนคนกอง ชี้ให้เห็นว่าผีมีความรับผิดชอบ แม้ต่อให้ตายระหว่างทำงานในกองถ่าย แต่ด้วยต้องการให้หนังผ่านไปด้วยดี การทำงานร่วมกันระหว่างผีกับคนจึงเกิดขึ้น ทั้งนี้เมื่อพิจารณาชื่อหนัง พบการที่ *ท้าทายขนบการตั้งชื่อหนังผี* เช่น โกลิเอะโยม นำเอาคำพูดสะท้อนอารมณ์ว่าเป็นหนังตลกมาตั้งชื่อหนัง ทั้งยังสะท้อนเส้นเรื่องว่าเป็นเรื่องของพระที่เผชิญหน้ากับผี ทำลายขนบหนังผีที่เน้นนำเสนอความน่ากลัว ที่มากพระโขนง เป็นการแหวกขนบการตั้งชื่อหนังเกี่ยวกับแม่นากในอดีตโดยนำเอาชื่อมากผัวแม่นากเป็นตัวนำ พลิกแง่มุมการนำเสนอภาพยนตร์มากและนางมาก ให้เห็นความสัมพันธ์แบบคู่รักหนุ่มสาวที่มีความหวังและพลังในการครองรักแบบต่างภพชาติ พบชื่อหนังที่สะท้อนลักษณะการรวมเรื่องสั้นหลายแนวไว้ในหนังหนึ่งเรื่อง เช่น *สี่แพร่ง* *ห้าแพร่ง* *ผีสามบาท* *อารมณ์* *อาภรรพ์อาฆาต* เป็นต้น ทั้งนี้หากสังเกตจะพบว่า หนังที่แหวกขนบการเล่าเรื่องนี้ส่วนใหญ่ผลิตโดยบริษัท GTH

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาชื่อหนังผี 20 เรื่อง ซึ่งผู้วิจัยเลือกจากหนังผีที่มีรายได้สูงเพื่อนำชื่อหนังผิวนั้นมาวิเคราะห์ภาษาตามแนววรรณคดีชาตินิยม หัวข้อนี้ต้องการนำเสนอให้เห็นภาพรวมและการเชื่อมโยงข้อค้นพบ พร้อมอภิปรายถกเถียงให้เห็นองค์ความรู้ที่เกิดจากข้อค้นพบ ดังนี้

ชื่อหนังผีไม่จำเป็นต้องน่ากลัว จากข้อค้นพบในประเด็นชื่อหนังกับประเภทคำเรียก ผู้วิจัยพบว่า การตั้งชื่อหนังผีไม่จำเป็นต้องน่ากลัว ไม่ต้องสะท้อนความเป็นผีหรือชวนขนหัวลุก โดยเฉพาะชื่อหนังทำเงินในห้าอันดับแรก เช่น ที่มากพระโขนง นางนาก ลัดดาแลนด์ ห้าแพร่ง นอกจากนี้ยังมี แพนเค้ก หั้วทอง *หอแก้วแตกแหกกระเจิง* ผাগไว้ในกายเธอ *สี่แพร่ง* ซึ่งไม่ปรากฏคำว่าผี คำถามคือหากชื่อหนังเหล่านี้ไม่ได้สะท้อนถึงผีโดยตรง แล้วสะท้อนอะไร คำตอบที่น่าสนใจคือชื่อหนังหลายเรื่องไปสะท้อนอารมณ์หนัง เส้นเรื่อง และแก่นความคิดของเรื่อง ดังรายละเอียดที่จะกล่าวต่อไป

ชื่อหนังผีมักสะท้อนเส้นเรื่อง แก่นความคิด และมีการแตกแถวข้ามแนว ดังที่กล่าวไปแล้วว่าชื่อหนังผีไทยส่วนหนึ่งไม่ได้ใช้คำที่สื่อความหมายถึงผีและไม่ชัดเจนว่าเป็นหนังผีหรือไม่ หากเมื่อนำชื่อหนังมาศึกษาผ่านองค์ประกอบของหนัง กลับพบประเด็นที่น่าสนใจ โดยเฉพาะชื่อหนังไปสะท้อนเส้นเรื่อง

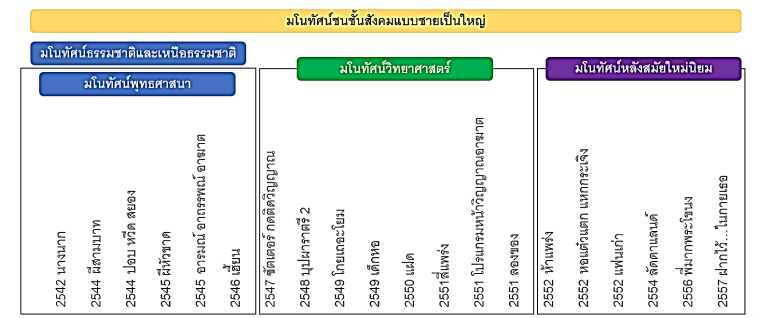
หรือแนวทางการเล่าเรื่อง เช่น *ความสัมพันธ์ของมนุษย์* ทั้งเชิงมิตรภาพ เช่น เด็กหอ หอแหวแตก แผล หรือ ความสัมพันธ์แบบขัดแย้ง เช่น แพนเก่า เส้นเรื่องแบบเผชิญหน้ากับอันตราย เช่น โปรแกรมหน้าวิญญาณ อาฆาต อารมณ์อาถรรพ์อาฆาต เส้นเรื่องเกี่ยวกับการก้าวไปสู่หายนะ เช่น ลงของ ขณะที่เมื่อพิจารณาที่ แก่นความคิดของเรื่อง ชื่อหนังสือส่วนใหญ่สะท้อนแก่นความคิดอันเกี่ยวกับการจองเวร และการชดใช้กรรม เช่น อารมณ์อาถรรพ์อาฆาต เอียน ชัตเตอร์กตติวิญญาน ผากไว้ในกายเธอ โปรแกรมหน้าวิญญาณ อาฆาต ขณะที่เมื่อศึกษาชื่อหนังสือกับตัวละคร พบว่ามีจำนวนไม่น้อยที่ชื่อหนังสือไปสะท้อนตัวละคร เนื่องจาก ใช้ชื่อตัวละครไปตั้งเป็นชื่อเรื่อง เช่น พี่มากพระโขนง นางนาก บุปผาราตรี ผีหัวขาด ปอบ และบางเรื่อง สะท้อนชื่อสถานที่ เช่น หอ (เด็กหอ หอแหวแตก) ทางแยกทางร่วม (สี่แพร่ง ห้าแพร่ง) ย่าน (พระโขนง) ทั้งนี้ ชื่อเรื่องยังไปสะท้อนแนวของหนังสือ โดยพบว่า ในยุคหลังปี 2550 มีการนำแนวหนังสือไปผสมกับนวนิยาย เช่น ผีผสมโรมานซ์ (ผากไว้ในกายเธอ) ผีผสมไซกานาฏกรรม (บุปผาราตรี) ผีผสมตลก (โกยเอะโยม) ผีสืบสวน (แพนเก่า) ผีครบรส (พี่มากพระโขนง)

Kaewthep (2009, 2010) and Hongprayoon (2007) กล่าวว่า ปัจจุบันมักพบการแตกหน่อ หรือข้ามสาย (invention) หรือ ‘การปรับปรุงสูตร’ ของหนังสือและรายการต่าง ๆ ที่ต้องการความแปลก ใหม่ โดยไม่ได้ยึดขนบหรือธรรมเนียมการนำเสนอแบบเดิม (similarity/convention) ซึ่งเป็นผลสืบเนื่อง มาจากการปรับตัวของผู้ผลิตตามการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีการสื่อสาร ที่ต้องคำนึงถึงกระแสและนิยมและการคงอยู่

ชื่อหนังสือในยุคหลังสะท้อนมโนทัศน์ท้าทายมโนทัศน์เดิม เป็นที่น่าสนใจว่ามโนทัศน์หรือกรอบ ความเข้าใจเรื่องผีของสังคมไทยนั้น ซ่อนอยู่ภายใต้ชื่อหนังสือทุกเรื่อง โดยเฉพาะ *มโนทัศน์ธรรมชาติและเรื่องเหนือธรรมชาติ* เป็นมโนทัศน์ที่มีรากลึกในสังคมก่อนการเข้ามาของศาสนาและมักถูกหยิบนำมาถ่ายทอด ผ่านหนังสือไทย เช่น วิญญาณหลังความตาย การดลบันดาลให้เป็นไป มโนทัศน์ทางพระพุทธศาสนา เช่น การจองเวร การเวียนว่ายตายเกิด การรับกรรมจากการกระทำ กรรมจากการยึดติดในความสัมพันธ์ *มโนทัศน์ทางวิทยาศาสตร์* เช่น การพิสูจน์ว่ามีจริงหรือไม่ ผีมีหน้าที่ใดทางสังคม ผีถูกใช้เพื่อประโยชน์ใด *มโนทัศน์ชนชั้นทางสังคมแบบชายเป็นใหญ่* เช่น การผลิตซ้ำภาพความเป็นหญิงในแง่ลบ การต่อรองอำนาจ ชายเป็นใหญ่ของผีผู้หญิง ที่น่าสนใจคือ พบมโนทัศน์หลังสมัยใหม่นิยม อันเป็นมโนทัศน์ที่ท้าทายขนบ เดิม ๆ ของ การเล่าเรื่องผีผ่านหนังสือ โดยเฉพาะหนังสือที่เจาะด้วยวิธีการใหม่ เล่าด้วยความเชื่อใหม่ เช่น ทุกคนที่กล่าวคืออาจเป็นผีเสียเอง ผีอยู่ร่วมกับคนได้อย่างมีความสุข หรือการเล่าหนังสือหลาย ๆ เรื่องใน หนังสือเรื่องเดียว

ปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในสามมิติที่กล่าวมานี้ สามารถอธิบายด้วยแนวคิดอรรถศาสตร์ชาติพันธุ์ ที่กล่าวถึง การเชื่อมโยงระหว่างภาษากับมโนทัศน์สังคมและวัฒนธรรม โดยพบว่า ผู้ผลิตตั้งชื่อหนังสือและ เล่าเรื่องผีจากมโนทัศน์ทางสังคมด้วยมโนทัศน์ใดมโนทัศน์หนึ่ง หรือ เป็นมโนทัศน์ที่หลอมรวมเอาหลาย มโนทัศน์มาไว้ในหนังสือเรื่องเดียว หรือมีมโนทัศน์ที่ท้าทายมโนทัศน์เดิม กล่าวคือ **หนังสือก่อนปี 2547** มีลักษณะสอดคล้องกับมโนทัศน์ธรรมชาติและเรื่องเหนือธรรมชาติ รวมถึงมโนทัศน์ทางพระพุทธศาสนา **หนังสือระหว่างปี 2547-2551** สอดคล้องกับมโนทัศน์ทางวิทยาศาสตร์ โดยพบชัตเตอร์ที่กตติวิญญาน (ชัตเตอร์กตติวิญญาน) หรือผีปรากฏในฟิล์มภาพยนตร์ (โปรแกรมหน้าวิญญาณอาฆาต) **ขณะที่ตั้งแต่ ปี 2552 เป็นต้นมา** หนังสือไทยสะท้อนมโนทัศน์หลังสมัยใหม่นิยม โดยเฉพาะหนังสือที่ผลิตโดย บริษัท GTH

ส่วนมโนทัศน์ชนชั้นทางสังคมแบบชายเป็นใหญ่ สอดแทรกอยู่ในทุกยุคเนื่องจากหนังสือยังเน้นนำเสนอผีผู้หญิงเป็นหลัก โดยมีรายละเอียดดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 แสดงความสัมพันธ์ระหว่าง รายชื่อหนังสือไทย ปีที่ฉายกับมโนทัศน์ทางสังคม

จะสังเกตได้ว่า หนังสือก่อนปี 2547 นั้น ถูกตั้งชื่อและเล่าเรื่องผ่านมโนทัศน์ธรรมชาติและเหนือธรรมชาติ รวมถึงมโนทัศน์ทางพระพุทธศาสนา กล่าวคือ มีลักษณะที่ชี้ชัดว่าเป็นหนังสือผีในเรื่องมีความอาฆาตแค้นและต้องการจองเวรใช้อำนาจอิทธิฤทธิ์ในการลงทัณฑ์คนที่เคยทำร้ายตนก่อนตายให้ได้ วัฏกรรมเช่นที่ทักกับตน ต่อเมื่อได้ชำระแค้นแล้วก็ขัดใช้กรรมจึงไปเกิด ตามความเชื่อทางพระพุทธศาสนา ขณะเดียวกันคนที่เคารพและยำเกรงธรรมชาติดูแลกลัวตบอาบัติจะถูกเลือกให้ได้รับผลกรรมน้อยกว่าผู้ก่อกรรมมาก เช่น ผีนางนางเลือกทำร้ายคนแต่ละคนไม่เท่ากัน ปอบเลือกกินเฉพาะชายหนุ่มที่ลุ่มหลงในโลภีภัย เป็นต้น

หนังสือหลังปี 2547-2551 มีลักษณะของการตั้งชื่อและเล่าเรื่องผ่านมโนทัศน์ทางวิทยาศาสตร์ กล่าวคือ มีลักษณะของการทำพิสูจน ให้เห็นว่าผีมีรูปร่างลักษณะอย่างไร โดยใช้เครื่องมือที่ทันสมัย เช่น จิตเตอร์กิดลิตติญาณ ฟิสิกส์ภาพยนตร์สำหรับถ่ายภาพ หรือผีกับคนรุ่นใหม่ที่ต้องการท้าทายอำนาจลึกลับ หนังสือตั้งแต่ปี 2552 เป็นต้นมา มีลักษณะของการท้าทายมโนทัศน์ก่อนหน้าโดยปรากฏให้เห็นว่า ชื่อหนังสือและหนังสือที่ผลิตผ่านมโนทัศน์หลังสมัยใหม่นิยมมีลักษณะต่อไปนี้ **หนึ่ง** ชื่อหนังสือสะท้อนว่าเป็นหนังสือ **สอง** มีการข้ามสายของแนวหนังสือ **สาม** มีลักษณะเล่าเรื่องที่แหกขนบการเล่าเรื่องผีแบบเดิมๆ **สี่** นำเสนอความสัมพันธ์ระหว่างคนกับผีในภาพลักษณ์ใหม่ ทั้งนี้ความเปลี่ยนแปลงดังกล่าวเป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงของมโนทัศน์สังคม ที่เกิดจากการตั้งคำถามต่อวิธีคิดดั้งเดิมของคนไทย เช่น จริงหรือที่คนนอนริมน้ำจะเจอผีหลอก? จริงหรือที่ผีกับคนจะอยู่ด้วยกันไม่ได้? อย่างไรก็ตามก็ปฏิเสธไม่ได้ว่า แม้มโนทัศน์สังคมไทยจะเปลี่ยนไปหากยังพบการนำเสนอผีผู้หญิงเป็นหลัก ทั้งภาพลักษณ์ผีผู้หญิงในทางลบ และผีผู้หญิงต่อสู้ต่อมัจจุรณ แม้สังคมจะเปิดรับความหลากหลายทางเพศแล้วก็ตาม ดังนั้นมโนทัศน์ชนชั้นทางสังคมแบบชายเป็นใหญ่จึงยังแทรกปนอยู่กับหนังสือทุกสมัย เป็นไปได้ว่าปัจจัยหนึ่ง คือ อุตสาหกรรมภาพยนตร์เป็นพื้นที่ของผู้ชาย การเลือกนำเสนอผีผู้หญิงที่มีความอ่อนไหวทางอารมณ์และแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวรุนแรงจึงสะท้อนอำนาจของผู้ชายในแวดวงดังกล่าว

หากจะกล่าวอย่างที่สุดแล้ว มโนทัศน์ทั้งหมดที่กล่าวมา สะท้อนได้ว่าการตั้งชื่อหนังผีไทย ไม่ได้เกิดขึ้นอย่างล่องลอยไร้ที่มา หากถูกตั้งขึ้นผ่านมโนทัศน์ทางสังคม ดังนั้น การศึกษาภาษาผ่านชื่อหนังผีไทย จึงไม่ใช่การศึกษาภาษาเพื่อเข้าใจภาษาอย่างเดียว แต่ยังสามารถรับรู้และเข้าใจวิถีคิดของผู้คนในสังคมในแต่ละยุคสมัย เข้าใจมิติทางวัฒนธรรม ความเชื่อ ค่านิยม และคลังความรู้ของผู้คน เพื่อทบทวนอดีต เรียนรู้ปัจจุบัน และนำไปสู่การสร้างสรรค์ คิดใหม่ และต่อยอดไม่มีที่สิ้นสุดในอนาคต ด้วยการเล่าเรื่องผ่านสื่อที่เรียกว่า “หนังผีไทย”

References

- Boonmalert, P. (2011). Spirit Terms and Beliefs in Northern Thai Dialect. **Humanities and Social Sciences. Veridian E-Journal SU**, 4 (1), 587-604. (In Thai)
- Boonmee, T. (2009). **World, Modern & Postmodern**. Bangkok: Saitarn. (In Thai)
- Charoenwong, S., & Chanrueang, T. (2020). **Philosophy in film**. Bangkok: Ploi. (In Thai)
- Hengsuwan, M. (2014). **An Ethnosemantic Study of The Terminology and Conceptual System of Ghosts and Spirits in Southeast Asian Languages** [Doctoral dissertation]. Chulalongkorn University. (In Thai)
- Hongprayoon, S. (2007). **Genres of television news programs in Thailand, 2005** [Master's thesis]. Chulalongkorn University. (In Thai)
- Jiranuntanaporn, S., & Singnoi, A. (2009). **Tai Ethnic Tase Terms in the Lower Northern Part of Thailand: A case Study in Ethnosemantics**. [Grant]. Naresuan University. (In Thai)
- Jongthakul, P. (2018). **The Process of Naming and Sinifying of Thai Fime Tittles and Thai Names Of Amarican Films**. [Master's thesis]. Rangsit University. (In Thai)
- Kaewthep, K. (2009). **Media Analysis Concept and Techniques**. Bangkok: Parbpim. (In Thai)
- Kaewthep, K. (2010). **New approaches in communication studies**. Bangkok: Parbpim. (In Thai)

- Ketthet, B.(2014). **Human spirits, beliefs and dependencies between humans and ghosts**. Maha Sarakham: Kakayia. (In Thai)
- Kittikorn, R. (2003). **Igniting dreams, Script writing day**. Bangkok: Dokya. (In Thai)
- Kullaphat, R. (1996). **Plae-Kao: From Novel to Film** [Master's thesis]. Chulalongkorn University. (In Thai)
- Lordee, S. (2018). **An Analysis of Spirit Terms In Lanna Language**. [Grant]. Phayao University. (In Thai)
- Louisyapong, K., & Hinwiman, S. (2009). **Harmonize, Love, Confusion in Thai Film, Thai Film in the Past Three Decades (1977-2004), A Case Study of Horror Film, Love Film and Postmodern Film Genre**. Bangkok: Siam. (In Thai)
- Meetaisong, T. (2017). **Spirit and Buddhism, A combination of beliefs**. Bangkok: Inthaninpress. (In Thai)
- Playnoi, S. (2009). **Thai Ghost Legend**. Bangkok: Pimkham. (In Thai)
- Ponsan, S. (2017, September 8). **Top 20 Thai ghost movies that make the most money of all time from all film studio**. Mangozero. <https://www.mangozero.com/20-best-thai-horror-movie-ever/> (In Thai)
- Porapakpralai, J. (2010). **Story maker**. Bangkok: Children's Foundation. (In Thai)
- Prasittrattasin, A., & others. (2012). **Key figures and ideas in ethnosemantics: Approaching culture through language**. Bangkok: Chulalongkorn University. (In Thai)
- Rungwongpanich, N. (2018). **Writing a dialogue in Television Script Writing Training with Professionals**. [Unpublished manuscript]. (In Thai)
- Sangmanee, W. (1998). **Ghosts in literature**. Bangkok: Dokya. (In Thai)
- Thongpan, S. (2018). **Sam Phraeng**. Sarakadee. <https://www.sarakadee.com/2018/01/29/samprang/> (In Thai)
- Uitekeng, K. (2017). **Parata-Siam? Ghost, Brahmin, Buddha?**. Bangkok: Matichon. (In Thai)

อรัทัย สุทธิ

ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

Orathai Sutthi

Department of Thai and Eastern Languages
Faculty of Humanities and Social Sciences
Mahasarakham University

อัมไพพรรณ พรหมบุตร

นักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาภาษาอังกฤษ
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

Umpaipan Prombut

Undergraduate Student
Program in English Language
Faculty of Humanities and Social Sciences
Chandrakasem Rajabhat University

เอกชัย แสงโสภา

ปรัชญาคุษุภบัณฑิต (การสื่อสาร)
มหาวิทยาลัยนเรศวร
อาจารย์ประจำสาขาวิชานิติศาสตร์
คณะวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

Ekkachai Sangsoda

Doctor of Philosophy (Communication)
Naresuan University
Lecturer in Communication Arts Program
Faculty of Management Science
Phetchabun Rajabhat University